

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

 judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 37 din 11 iunie 1944, în cauza penală în privința lui **Țukanov Grigorii XXXXX**, născut în anul **XXXXX**

Termenul de examinare a cauzei:

10 iulie 2019 – 06 august 2019

în baza actelor din dosar,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 37 din 11 iunie 1944, Țukanov Grigorii **XXXXX** a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu aplicarea sancțiunii art. 54-2 Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate în colonie de corectare prin muncă, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani și cu confiscarea averii.

2. Potrivit hotărârii judecătorești menționate, s-a stabilit că Țukanov Grigorii a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică, în luna mai 1944, fiind a doua oară recrutat în rândurile armatei roșii, sistematic a desfășurat agitație antisovietică cu caracter contrarevoluționar printre militari. A calomniat organele puterii sovietice și partidul comunist, răspândind zvonuri provocatoare cu caracter defetist în privința URSS. În același timp, a apreciat ordinea stabilită de autoritățile de ocupație pe teritoriul temporar ocupat, laudând condițiile de trai ale populației în acea perioadă, a răspândit în anturajul său idei cu caracter naționalist. Afară de aceasta, în scopul de a incita la ură naționalistă, a făcut agitație antisovietică și a exprimat neîncrederea în victoria asupra inamicului, și dorința de a dezerta din armată.

Acțiunile lui Țukanov Grigorii au fost încadrate conform prevederilor art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU – *activitatea orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.*

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate mai sus, cu încetarea procesului penal și

reabilitarea lui Țukanov Grigorii, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În cadrul examinării cauzei nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului Țukanov Grigorii, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevedea dispoziția art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU.

În egală măsură, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărei participare era obligatorie.

În speță, condamnarea lui Țukanov G., pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Țukanov G., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Țukanov G., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente:

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „*activitate contrarevoluționară*”, „*trădare de patrie*”, „*răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească*”, precum și „*crime de stat*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se

examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că, Țukanov Grigorii a fost condamnat la 11 iunie 1944, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 37, pentru comiterea unei infracțiuni din rândul celor menționate în art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992.

Având în vedere cele menționate, precum și prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă privind condamnarea lui Țukanov G., în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 37 din 11 iunie 1944, în privința lui **Țukanov Grigorii XXXXX**, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 06 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena